

'డ్యూటీకి పోతున్నా' కేకవేసి
 బయలుదేరాడు అనందు. రెండయింది!
 కంపెనీ బస్సు రావడానికి పది నిమిషాలింది.
 సిగరెట్టు కొని ముట్టించాడు.
 "ఏంనోయి కొత్త పెళ్లికొడుకా ఎలాగున్నావ్"
 కుశల ప్రశ్నవేశాడు తెలిసోనో అపరేటరు మోహనరావు.
 "బాగానే వున్నానండి మీ దయనల్ల."
 'వెధవని రెండు తంటే బాగుణ్ణు' అను
 కున్నాడు మనసులో.

కొత్తగా పెళ్లయిన సంగతి, ఆషాఢమాసం
 సంగతి తెలిసే కావాలని ఆడుగుతున్నాడు.

అల్లుడు - శిశువు

కుద్దికర్కూల సత్యభామ

'ఈడియట్.' మామగారు మరిను. మంచిరోజుని
 ఆషాఢమాసం రావడానికి మూడురోజులు ముందు

గానే తీసికొని వెళ్లిపోయారు. అత్తారి వూరు
 నంబై మైళ్ల దూరమే అయినా వెళ్లకూడదు.
 లక్ష్మి వెళ్లి వారరోజు లయింది.
 మొన్న శనాదివారాలు వీక్లీ ఆఫ్ కద, వెళ్లా
 నంటే యింట్లో బామ్మ దగ్గర నుంచి వెళ్లెళ్ల
 వరకు వార్నింగ్ వెళ్లకూడదని, వెళ్లితే ఏవేవో
 అనర్థాలవుతాయని. ఏమిటో ఆ అనర్థాలు చెప్పలేదు.
 'ఆషాఢమాసంలో అల్లుడు, అత్తగారు ఓ
 గడవ దాటకూడదురా అనందూ' అంటూ ఏవేవో
 ఏకరవు పెడుతుంది బామ్మ. దానికంటే పూర్తిగా
 అరవ సినిమా చూడడం నయం. ఇవాళింకా లక్ష్మి
 వారం. రెండురోజులు చేస్తేనేగాని వీక్లీ ఆఫ్ రాదు.
 తరువాత డే వీళ్లు. అంతా గానుగెద్దువాలం.
 "ఏంటోయి అంత దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తు
 న్నావు. అదిగో మన బస్సు." అనడంతో అనందు
 ఈ లోకంలో వడ్డాడు. వెంటనే మెరుపులాంటి
 అయిడియా వచ్చింది.
 " 'సిక్' అని మా ప్రిన్సిపాల్ జనీరుకి చెప్పండి"
 అనడం బస్సు వెళ్లిపోవడం వెంట వెంటనే జరి
 గాయి. తర్వాత జ్ఞాపకమొచ్చింది శలవులన్నీ
 అయిపోయాయని, యిది లాస్ ఆఫ్ పే అవుతుందని.
 'ఈ బేజ్ నీ దగ్గరుంచు.' అంటూ పాన్
 షిపులో పడేసాడు.
 దొండవరి నుంచి న్యూకాలనీ బస్ స్టాపుకి
 వచ్చాడు.
 మరో సిగరెట్టు ముట్టించాడు.
 తనక్కడికి వచ్చిన పాస్ గంటలోను రెండు
 పదమూడులు వచ్చి 'ధన్ ధన్' మని శబ్దంతో
 కదిలాయి.
 'తనక్కావలసినపుడు ఈ బస్సులు రావు!'
 విసుక్కున్నాడు. అంతలోనే వచ్చింది మాడుగుల
 బస్సు. వెంటనే బస్సు ఎక్కాడు.
 బస్సు కదిలింది.
 'అత్తగారు, మావగారు ఏమనుకుంటారో
 ఏమో?'
 'అనుకుంటే అనుకోని, మనసులోకద
 విడుస్తారు.'
 'నాన్నకి తెలిస్తే? ...'
 'ఎవరేం అనుకుంటే ఏం.'
 'బామ్మ అన్నట్టు తనని వాళ్ల యింట్లోకి
 రానిస్తారా?''
 'రానియకేం చేస్తారు? అల్లుడు వస్తే
 సామ్మనరుగడ.' అల్లుడుగా ధైర్యం తెచ్చుకున్నాడు.
 సబ్బరం దగ్గర బస్సు ఆగింది. బస్సు
 ఎక్కుతున్నవారితో దిగుతున్నవారితో తన బట్టలు
 నరిగిపోతాయేమోనని బెంగ.
 ముందు సీట్లో వున్నవాళ్లకి ఫ్లట్టింపులు
 లేవట్లున్నాయి.
 'అదృష్టవంతులు.'
 'మావయ్యగారు వస్తామండి.' అంది ముందు
 సీట్లో కొరకొడలు.
 'ఏన్ యూ బెస్ట్ ఆఫ్ లక్.'
 అదృష్టవంతులు. హానీమాన్ కి వెళ్ళు
 ప్పట్టున్నాడు.
 (47వ పేజీ చూడండి)

ప్రభాకర్, నెల్లూరు
 కష్టం అంటే ఏమిటి?
 * మనం అనుకున్నది అనుకున్నట్టు జరక్కపోవడమే!
 ఎ. ఎన్. ఆర్. కురబలకొలు
 మగవార్యకంటే తాము అధికులమని గర్వపడే స్త్రీలకు మీ సలహా ఏమిటి?
 * అధికులమని గర్వపడకండి - సమానులమని చాటండి - అని.
 జి. ఎన్. ఆర్. కోడంగల్
 గడవిన మీ జీవితంలో మీరు సాధించిన ప్రగతి ఏమిటి?
 ఇరవై సంవత్సరాల కిందట - కావాలనుకున్నా యన్నిసెల్లాదాను. చాలా ప్రగతి అనిపించుకున్నాను.
 కె. ఎన్. ఎన్. హరిసారెం
 ఒక సినిమా పాటలో జీవనదులు కృష్ణ, గోదావరి, తుంగభద్ర ఉండగా అని వుంది జీవనదులు గంగ సింధు బ్రహ్మపుత్రలు కదా!
 * మొప్పేమధ్య రవయిత్రం వద్ద ముగింపు రోజున "జన గన మన గుంటూరు..." అంటూ జాతీయగీతం పాడబోయారు మాబోంట్లవారి గోల వల్ల సాగలేదు. ఎవరివద్దం వారిదిగా వుందీ రోజు. దారిగుంటల్లో నక్కల్లాగా ఎవరి ప్రాంతంలో వాళ్ళే ఏలుతూ, దేశం, జాతీయతా భావం అన్న మాట జ్ఞాపకం పెట్టుకోవడంలేదు.
 టి. వి. ఆర్. నెల్లూరు
 ఆడదని ఓరమాపులో - జగన ఓడిపోని రీటుడెవ్వరూ?
 * లేదూ!!

టి. ఎన్. ఆర్. కరీంనగరు
 మీరు ఎంతగా పురోగమిస్తున్నప్పటికీ ఏ ఏషయం లోమా పురుషులతో సరిపోరు...
 * అంత తొందరపడకండి - మీరే మాట మార్చుకోవలసి రావచ్చు!... ఎవరిమీద వారికంత అత్యుత్తమాభిప్రాయం చాలు - సిగ్గు తో తల వంచడానికి!
 డి. ఎన్. ఎన్. కరీంనగరు
 ప్రేమ దైవస్వరూపం అంటారెందుకు?
 * విరహవానికి అతీతమే నది కనుక.
 వి. ఆర్. హెచ్. ఎన్. కల్వూరు
 భర్త చెప్పిన మాటలు వినికూడా అలా నడుచుకోలేని భార్య నెలా అర్థం చేసుకోవాలి?
 * మీరేం చెప్పారో... దాన్నిపట్టి వుంటుంది - వినడం వినకపోవడం అన్నది. (మనలో మన మాటలు: తెల్లచీర కట్టుకో మల్లెపూలు పెట్టుకో అంటేనే పిల్లగా వుంటుందీనాటి ఆడవార్యకీ - ఇంక, 'సవిత్రీని తెచ్చాను. కాస్త సర్దుకుపో.' 'నా జీతం నేను తాగు తాను. నీ జీతంతో యిప్పుగడుపు...' 'నా యివ్వం - నా యివ్వం వచ్చినంతవంది పిల్లల్ని కంటాను. వోరుమానుకు కనడమే నీ విధి...' అంటూ నన పెడితే - ఆనప్యంగా వుంటుంది.)
 పి. ఎల్. ఎన్. శ్రీకూర్మం
 ఇప్పటి విద్యార్థుల మేధావులు మాస్త్రాంటే ముందుకు వెళుతున్నారా? మొదటికి వస్తున్నారా?
 * అంత భయపడేసాకండి. ఈ మేధావులు శాశ్వతం కాదని మీకు వేరే చెప్పారా? జీవిత మగమనానికి ప్రాతినిధికవైన విలువలు బేసికేగా వున్న వార్యకా - బాప్య రూపాలు ప్రమాదాలకి దారితీయవు.

వి. పి. వి. ఎల్. భద్రాచలం
 మానవ ప్రత్యేకతను స్పృశిస్తే ప్రతిరూపం ఏమిటి?
 * నోరు నవ్వడం. వాసలు వెక్కిరించడం - ఇంకే - జంతుజాతిలో కూడా వుండదు - యిలాంటి లక్షణం!
 జి. పి. ఆర్. హైదరాబాదు
 మీరిచ్చే సమాధానాలే మీ స్త్రీజాతి నైతిక పతనానికి దారితీస్తే... బాధ్యులు మీరు కాదా?
 * ఎంత పసివాడివో! మంఠాలాకి చింత కాదులు రాంపు మాటలకి మనుషులు మారరు ఆ మాత్రం తెలియదా నాకు?
 కె. పి. ఎన్. ఎన్. బ్రాహ్మణగూడెం
 గాంధీజీ సూత్రాలలో ఒకటైన మిక్కిలి శోచనీయమైన జీవహాసం అంటే మీ దృష్టిలో.
 * ఒక్క చందమేకాదు సాటి మనిషిని - శారీరకంగా మానసికంగా హింసించడం కూడా - జీవహాసం - అని అర్థం చెప్పకుంటాను
 కె. పి. హైదరాబాదు
 ఈ రోజుల్లో ఆడల్ని మగవార్యలాగా తయారవుతున్నారా. వాళ్ళ ఉద్యోగాలు చేస్తాంటే మగ వార్యకీ ఉద్యోగాలు దొరక్క. వాన యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నారా.
 * "మీరు ఉద్యోగాల్లో వుండబట్టి యిన్నాళ్ళ అర్థికంగా అడుగుపడదీయి, మీ రిస్తే తిని, మానోస్తే పస్తుండి దిగజాతిపోయాం అంచేత మీరు ఉద్యోగాలు మానండి మేం చేసుకుంటాం" అని స్త్రీలు అంటే మీరు సహిస్తారా?... మీ రెండుకిలా సభ్యత లేకుండా 'మీమూలాస్తే' అంటూ ఆడిపోసు కుంటారు? అర్థంలేని మాట.

బస్సు బయలుదేరింది!
 పెల్లిరోజు గుర్తుకి వచ్చింది.
 బస్సు దిగ్గానే లక్ష్మీకోసం వెతకటం, ఎవరికీ తెలికుండ పెరిట్ల సాయంకాలం మాట్లాడు కోవడం...
 తలంబ్రాంపుడు యిద్దరి తొందర...
 'అక్కా! పక్కం ఎత్తిపోసివే' లక్ష్మీ చెల్లెలు శశి తన పెళ్ళప్పుడు ఏం చేయాలో నిర్ణయించు కున్నట్టుగా అనటం...
 'గంటయినా పేర్లు చెప్పందే వదలం' అని అమ్మలక్కలు గుమ్మాల దగ్గర బిప్పించుకు కూచోవడం. ఇంకా యిలువంటివెన్నో గుర్తుకి వచ్చి తనలో తనే నవ్వుకున్నాడు.
 వెధవ బస్సు ఈ జన్మకి చేరదుకాబోలు ఎడ్లబండి నయం.
 'సంపంగివూలండి, సంపంగివూలు.'
 'ఓ అర్థరూపాయిని యిప్పు.'
 బస్సు కదిలింది.
 లక్ష్మీకి ఈ వూలంటే ప్రాణం అందుకే వెలిదటిరోజు సంపంగివూలు మొగిలేకులతో పిరుదులదాకా వున్న జడ కుట్టేరు.
 ధనేలేమని శబ్దం అయింది. టైరు బరస్సు. అలా దిగిపోయాడు.
 వెధవ రూల్ బస్సులు. ఎప్పుడూ యింతే.

అల్పదూ - ఆటంకం
 (30 వ పేజీ తరువాయి)
 నాలుగున్నరయింది.
 ఓ అరగంటలో చేరవలసింది.
 చిలకా గోరింక ఓ వెట్టుకింద చేరి కలుద్దాడు కుంటున్నాడు.
 అబ్బ! ఈ చుట్టకంపు వదలదు సిగరెట్ మట్టుంచాడు.
 'ఎక్కండి, ఎక్కండి. టైరు మార్పాం' క్లీనరు తొందరపెట్టాడు.
 'అయిదయింది. అరగంట లేటన్నమాట.' హమ్మయ్య మహాప్రస్థానం చేరాను.
 'వోడవరం. దిగండి.' కండక్టరు కాఫీకి దిగుతూ అన్నాడు. పువ్వుల పాట్లంతో దిగాడు ఆనందు
 దగ్గరున్న హోటలుకి వెళ్లి మొహం కడుక్కుని కాఫీ బిల్లిచ్చి బయలుపడ్డాడు.
 అక్కడికి అత్తవారిల్లు దగ్గరే అయినా ఎంత దూరంగా వున్నట్టునిసింది.
 అనుకోకుండా తను రావడం చూసి లక్ష్మీ ముఖం సంతోషంతో ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతుంది. ఈ వూలు పెట్టుకుని ఇంకా మురిసిపోతుంది.
 'మొదటఅట సినిమాకెళ్తాం' అంటే షణార

మీద రడి అయిపోతుంది. ఇప్పటికే అయిదున్నరయింది. ఏ చీర కట్టుకుంటుందో? యింకేది, తన కిష్టములు కొన్ని 'ప్రేమనగర్' చీర, దాని మ్యాచ్ జాకెట్టు వేసుకుంటుంది. అప్పుడు యిద్దరం సినిమా కెళ్తుంటే చీరలో పెల్లికాని పిల్లలు ఈర్ష్యుడాలి. పాడుగు ఎవరా అని తర్జన భర్జనలు వడాలి.
 ఆషాఢమాసం వట్టంపు వున్న రుంఠం పోగుగార్లు ముక్కుమీద నేలేముకోవాలి.
 గుమ్మంలో అత్తగారు ఆనందుని చూసి కాస్త గాభరాపడి లోచలికిపోయి మామగార్ని పంపించారు.
 'రావోయి ఆనందు!'
 కుక్కీలో కూర్చుని కళ్ళతో వెతుకుతున్నాడు. మామగారి ప్రత్యేక జవాబిస్తూనే.
 'శశి! అక్కలో వెళ్ళ బావగారు వచ్చారని.' 'పెరిట్ల కెల్లింది. రాగానే చెప్పినాండి నాన్నగారు.'
 'పిడి కొట్టు తాళం తీయవే శశి, లక్ష్మీ పెరిట్లంచి అలా వస్తోంది' అన్న అత్తగారి కేక అర్థమయింది ఆనందుకి.
 చేతిలో సంపంగిలు నవ్వాలు